

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA
KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO IŠVADA

2023-12-12 Nr. 4R-741 (4.13.E)

Vilnius

<p>1. Viešojo sektoriaus subjektas, kuriame atliktas KPT¹ nustatymas (veiklos sritis (-ys), kurioje (-iose) buvo atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, jos (-ų) trumpas aprašymas).</p>	<p>Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) atliko KPT vertinimą viešųjų pirkimų vykdymo srityje (toliau – veiklos sritis), ir tai aprašė korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir vertinimo išvadoje (toliau – vertinimo išvada).</p> <p>Vertinimo išvadoje KPT buvo atliktas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu ir Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijomis² (toliau – Rekomendacijos).</p> <p>Patikrinus nustatyta, kad Inspekcijoje viešieji pirkimai yra vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu (toliau – VPI), Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu³, Inspekcijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu⁴, ir kitais viešuosius pirkimus reglamentuojančiais teisės aktais, Inspekcijoje parengtomis viešųjų pirkimų vykdymo rekomendacijomis.</p> <p>Inspekcijoje viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas nagrinėjamu laikotarpiu buvo tikslinamas 2022 m. gruodžio 19 d. Pagal vidaus dokumentus yra numatytas Inspekcijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo atnaujinimas iki 2023 m. pabaigos.</p> <p>Nustatyta, kad Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS) yra viešinamos viešųjų pirkimų pagrindu sudarytos sutartys teisės aktų nustatyta tvarka, tačiau vertinamu laikotarpiu pasitaikė</p>
--	--

¹ KPT – korupcijos pasireiškimo tikimybė.

² Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 2–246 „Dėl Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų patvirtinimo“.

³ Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas, patvirtintas Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 „Dėl Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁴ Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas, patvirtintas Valstybinės duomenų apsaugos direktoriaus 2022 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 1T-147 (1.12.E) „Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas“.

vėlavimų, kuomet sudarytos žodinės sutartys nebuvo pavišintos laiku. Atsižvelgiant į tai, užfiksuoti vėlavimai šiuo metu yra šalinami. Inspekcijos viešieji pirkimai yra atliekami pagal Inspekcijos direktoriaus patvirtintą Prekių, paslaugų ar darbų pirkimo paraišką ir patvirtintą, VPI nustatyta tvarka paskelbtą, metinį pirkimų planą (aktualią redakciją), kuris sudaromas laikotarpiui nuo einamųjų metų sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. Per metus Inspekcija atlieka vidutiniškai 200 mažos vertės prekių ir paslaugų pirkimų. 2022 m. Inspekcija atliko 122 mažos vertės pirkimus, 2023 m. laikotarpyje iki rugpjūčio 30 d. įvykdyta 150 mažos vertės pirkimų. Šiuos pirkimus vykdo Inspekcijos direktoriaus įsakymu paskirti pirkimų organizatoriai. Pirkimams, viršijantiems 10 000,00 EUR sumą, yra sudaroma Viešojo pirkimo komisija. 2022 m. Viešųjų pirkimų komisija inspekcijos direktoriaus įsakymu buvo sudaryta 2 pirkimams, 2023 m. tokių pirkimų nevykdyta.

Inspekcijoje pirkimų organizatoriai, CVP IS administratoriai bei Centrinės perkančiosios organizacijos sistemos naudotojai yra paskiriami Inspekcijos direktoriaus įsakymais, kurie reguliariai peržiūrimi bei keičiami atsižvelgiant į darbuotojų pasikeitimus.

Siekiant mažinti bet kokias galimas korupcijos apraiškas, Inspekcijos interneto svetainėje (toliau – svetainė) yra skelbiama informacija kaip pranešti Specialiųjų tyrimų tarnybai, Generalinei prokuratūrai ar kitai ikiteisminio tyrimo įstaigai apie žinomą korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką. Inspekcijai apie korupcijos apraiškas galima pranešti:

1. elektroniniu paštu pasitikejimas@ada.lt;
2. svetainėje paliekant pranešimą.

Papildomai pastebėtina, kad Inspekcija nuo 2022 m. atlieka Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme numatytų deklaracijų stebėseną, jų metu kontroliuojama, ar tinkamai atnaujinamos deklaracijos siekiant pašalinti riziką pažeisti VPI. Pažeidimų teikiant šias deklaracijas nenustatyta.

Paminėtina, kad vertinamu laikotarpiu atsakingi darbuotojai dalyvavo viešųjų

	<p>pirkimų mokymuose 7 kartus. Šis procesas yra tęstinis.</p> <p>Pažymėtina, kad asmenys atsakingi už viešuosius pirkimus 2022 m. rugsėjo mėn. buvo supažindinti su STT⁵ pavišinta nuotolinio renginio medžiaga „Skaidrumas pirkimo inicijavimo etape“.</p>					
2. Asmenys (subjektai), atlikę viešojo sektoriaus subjekto KPT nustatymą	<p>Administravimo skyriaus vedėja Neringa Kupčiūnienė</p> <p>Administravimo skyriaus vyriausioji specialistė Julija Kamziuk</p>					
3. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pradžios ir pabaigos laikas. Analizuotas laikotarpis.	<p>KPT nustatymo laikotarpis: nuo 2023-08-30 iki 2023-09-26.</p> <p>Vadovaujantis Rekomendacijų 11 p., vertinimo išvadoje yra analizuojami laikotarpiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2022-01-01 – 2022-12-30; • 2023-01-01 – 2023-08-30. 					
4. Nustatytos rizikos, jų lygiai, suskirstymas pagal svarbą						
POVEIKIS	Katastrofinis	5	10	15	20	25
	Kritinis	4	8	12	16	20
	Pastebimas	3	6	9	12	15
	Žemas	2	4	6	8	10
	Nereikšmingas	1	2 R ₁	3	4	5
		Labai žema	Žema	Vidutinė	Aukšta	Labai aukšta
TIKIMYBĖ						
4.1. Raudonas rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)	-					
4.2. Geltonas rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)	-					
4.3. Žalias rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)	<p>Analizuojant viešųjų pirkimų srities rizikas, Inspekcija atsižvelgė į Rekomendacijų 12 p. bei nustatė, kad:</p> <p>nagrinėjamu laikotarpiu Inspekcijoje nebuvo užfiksuota Korupcijos prevencijos įstatymo 2</p>					

⁵ STT – Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba

str. 10 d. nurodytų nusikalstamų veikų; nebuvo gauta skundų, pranešimų, susijusių su galimai netinkamais, neteisėtais Inspekcijos darbuotojų veiksmais, jiems atliekant viešuosius pirkimus; STT korupcijos rizikos analizės Inspekcijos atžvilgiu nėra atlikusi; antikorupciniai vertinimai (vertinamoje srityje) atlikti nebuvo; Valstybės kontrolė, Seimo kontrolierius, kitos kontrolės ar priežiūros institucijos vidaus patikrinimų minėtoje srityje taip pat nėra atlikusios.

R₁ – netinkamas teisės aktų nuostatų taikymas.

Rizikos veiksniai:

1. Vykdamas viešųjų pirkimų procedūras yra rizika, kad darbuotojas, rengiantis Prekių, paslaugų ar darbų techninę specifikaciją ir / arba paraišką gali pritaikyti konkrečiam tiekėjui;

2. Parengtuose pirkimo dokumentuose pateikta informacija apie pirkimo objektą gali būti traktuojama kaip neaiški ir dviprasmiška;

3. Aplaidus viešųjų pirkimų procedūrų vykdymas (nepaviešintos sudarytos pirkimų sutartys, neaiškiai ir dviprasmiškai parengtos sutarties sąlygos, neatsižvelgiama į įstatymų ir pirkimo dokumentų imperatyvias nuostatas, ataskaitų nepateikimas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu numatyta tvarka ir kt.);

4. Viešų ir privačiųjų interesų nedeclaravimas arba neatnaujinimas.

Rizikos lygis: žemas (2 balai) = 2 balas (tikimybė) x 1 balai (poveikis).

Vertinant poveikį⁶ atsižvelgta į hipotetinę situaciją, kad pvz., jei būtų gauta pretenzija dėl viešųjų pirkimų procedūrų vykdymo ar pirkimo dokumentų netinkamo parengimo, būtų nežymiai paveikiama Inspekcijos veikla – skiriama laiko pretenzijos nagrinėjimui bei motyvuoto atsakymo parengimui. Taip pat dėl pirkimo procedūrų vykdymo sustabdymo, būtų apribota teisė nustatyti viešojo pirkimo

⁶ Rekomendacijoje yra pažymėta, kad poveikio kriterijus nusako konkrečios rizikos sukeltą arba galimą (hipotetinę) neigiamą poveikį viešojo sektoriaus subjekto veiklai, reputacijai, pasitikėjimui juo, finansiniams nuostoliams, veiklos tęstinumui ir kt.

	<p>laimėtoją ir vilkinamas įsigyto pirkimo objekto pristatymas.</p> <p>Vertinant tikimybę (rizikos pasireiškimo dažnumą, galimybę), atsižvelgta į tai, kad analizuojamu laikotarpiu pagrįstų pretenzijų dėl viešųjų pirkimų netinkamo vykdymo gauta nebuvo. Taip pat atsižvelgta į tai, kad viešuosius pirkimus vykdančios darbuotojai sprendimų savarankiškai nepriima: Prekių, paslaugų ar darbų pirkimo paraiška teikiama atsakingiems asmenims vizuoti ir registruoti elektronine forma Inspekcijos dokumentų valdymo sistemoje. Paraišką vizuoja pirkimo iniciatoriaus tiesioginis vadovas (jei pirkimo iniciatorius yra struktūrinio padalinio darbuotojas), Administravimo skyriaus vedėjas, Administravimo skyriaus darbuotojas, atsakingas už viešųjų pirkimų organizavimą, Administravimo skyriaus darbuotojas, atsakingas už finansų valdymą, pasirašo Prekių, paslaugų ar darbų pirkimo paraišką teikiantis pirkimo iniciatorius, o tvirtina Inspekcijos direktorius.</p> <p>Galutiniai pirkimo dokumentų projektai derinami su pirkimo iniciatoriumi, Administravimo skyriaus vedėju bei Administravimo skyriaus darbuotoju, atsakingu už finansų valdymą.</p> <p>Kiekvienam įvykusiam pirkimui yra parengiama Mažos vertės pirkimo pažyma, kurioje nurodyta kokios prekės, paslaugos ar darbai yra nupirkti, tiekėjų pateikti pasiūlymai bei sumokėta kaina. Pažyma registruojama dokumentų valdymo sistemoje ir tvirtinama Inspekcijos direktoriaus, tokiu būdu yra užtikrinama paskesnė kontrolė ir mažinama tikimybė pažeisti VPĮ.</p>
Kita informacija	
<p>5. Pasiūlymai dėl nustatytų rizikų mažinimo priemonių taikymo</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nuolat vykdyti antikorupcinę (įskaitant ir viešųjų pirkimų srityje) švietimą bei atlikti kitas reikalingas korupcijos prevencijos priemones siekiant atlikti skaidrius viešuosius pirkimus; 2. Rekomenduojama svarstyti numatyti papildomas Inspekcijos vidaus kontrolės priemones, kurios užtikrintų savalaikę privačių ir viešųjų interesų deklaravimo ir atnaujinimo kontrolę; 3. Siūloma nuolatos kelti pirkimus vykdančių darbuotojų (pirkimų

	<p>organizatorių bei pirkimų iniciatorių) kvalifikaciją viešųjų pirkimų srityje;</p> <p>4. Asmenims, kurie yra atsakingi už viešuosius pirkimus, rekomenduojama periodiškai peržiūrėti bei esant poreikiui tikslinti Inspekcijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašą (tvarkas, procesus, aprašus, priedus ir kt.).</p> <p>5. Įstatymo nustatyta tvarka CVP IS laiku viešinti visus Inspekcijos vykdytus pirkimus.</p>
6. Kitos pastabos	-
7. Priedai	<p>Rekomendacijų 28 p. nurodyta, kad atlikus korupcijos rizikos veiksnių nustatymą kiekvienai nustatytai rizikai atskirai yra surašomas KPT nustatymo išvados (toliau – Išvada) priedas (Rekomendacijų 3 priedas), tačiau, atsižvelgiant į Rekomendacijų 21.6.1 papunktį („žemo (žalio) rizikingumo lygio rizikų išsamiau nagrinėti, nustatyti joms mažinti atskirų priemonių paprastai netikslinga“), Rekomendacijų 3 priedas nėra pildomas.</p>
Išvadą parengęs asmuo: (Vardas ir pavardė, pareigos)	<p>Administravimo skyriaus vedėja Neringa Kupčiūnienė</p> <p>Administravimo skyriaus vyriausioji specialistė Julija Kamziuk</p>